

SPRAWOZDANIE Z DZIAŁALNOŚCI ZESPOŁU DO SPRAW OCENY JAKOŚCI KSZTAŁCENIA NA KIERUNKU PEDAGOGIKA

Zespół ds. Oceny Jakości Kształcenia na Kierunku Pedagogika został powołany decyzją Rady Instytutu Pedagogiki w dniu 4 stycznia 2012 r.

W dniu 11 lutego 2015 r. na podstawie decyzji Rady Instytutu w skład Zespołu pod przewodnictwem dr hab. Wiktora Żłobickiego, prof. Uniwersytetu Wrocławskiego powołane zostały następujące osoby: dr hab. Witold Jakubowski, prof. Uniwersytetu Wrocławskiego, dr hab. Barbara Jędrychowska, prof. Uniwersytetu Wrocławskiego, dr Joanna Gładyszewska-Cylulko, dr Arkadiusz Kamiński, dr Jolanta Kędzior, dr Joanna Malinowska, dr Justyna Pilarska, dr Maja Piotrowska, mgr Dominika Wójcik-Chałupka, Karol Zaręba, Sylwia Bokuniewicz.

Członkowie Zespołu realizowali swoje zadania w bieżącej, roboczej działalności oraz podczas trzech zebrań plenarnych.

Pierwsze posiedzenie plenarne Zespołu podsumowujące semestr zimowy roku akademickiego 2014/2015 odbyło się w dniu 27 kwietnia 2015 r. i poświęcone było analizie ankiet studenckich wypełnianych w systemie USOS oraz wypracowaniu wniosków końcowych, zaleceń i rekomendacji oceny jakości kształcenia na kierunku Pedagogika w kolejnych semestrach. Członkowie Zespołu zapoznali się ze zbiorczym zestawieniem ankiet studenckich i przedstawili swoje opinie i zalecenia dotyczące jakości kształcenia. Analiza ankiet i komentarzy studenckich wykazała, że w stosunku do opinii pozytywnych, pojawiło się ok. 5% opinii negatywnych. Można to uznać za wynik wskazujący na wysoki stopień oceny przez studentów zarówno jakości kształcenia, jak też sposobu prowadzenia zajęć przez nauczycieli akademickich i doktorantów Instytutu Pedagogiki UWr. Zwrócono uwagę na charakter negatywnych uwag, które dotyczyły: jakości niektórych zajęć dydaktycznych (m.in. niezgodność treści z sylabusami, chaotycznej realizacją treści zajęć), powtarzających się nieobecności na zajęciach lub spóźnień, a także niewłaściwego stosunku niektórych prowadzących do studentów. Analiza ankiet studenckich wykazała, że na 689 indywidualnych ocen wystawionych w USOS przez studentów, 374 z nich oszacowanych zostało na poziomie powyżej 5,0, w zakresie od 4,0 do 4,9 – 230 ocen, w zakresie od 3,5 do 3,9 – 38 ocen, zaś w poniżej oceny 3,5 - 47 ocen (w tym 12 poniżej oceny 2,5). Dokonując próby skomentowania tego wyniku, należy podkreślić, że część z tych zajęć prowadzili doktoranci Instytutu Pedagogiki (4 osoby), pracownicy lub doktoranci innych jednostek organizacyjnych UWr (4

osoby) oraz 3 osoby spoza Uczelni. Niepochlebne komentarze powtarzały się w stosunku do 5 zajęć z grupy najniżej ocenianych przedmiotów kształcenia. Członkowie zespołu podkreślili potrzebę uznawania za wiarygodne opinii na temat konkretnych zajęć, gdy wypowie się o nich reprezentatywna grupa studentów. Dlatego ważne jest ustalenie minimalnego, „progowego” odsetka wypełnionych ankiet dla uwzględniania ich wyników w ocenie poszczególnych zajęć, gdyż w ankietach i komentarzach zdarzają się skrajnie rozbieżne, zabarwione emocjonalnie opinie na temat tego samego prowadzącego i tego samego przedmiotu. Opinie niektórych studentów bywają odzwierciedleniem nie tyle dojrzałej i odpowiedzialnej oceny merytorycznej zajęć, ale mają charakter subiektywny, związany z niechęcią do prowadzącego lub przedmiotu (np. po nieuzyskaniu zaliczenia). Opinie studentów bywają nie tyle podyktowane merytorycznym poziomem dydaktyki, lecz tak niemiarodajnymi wskaźnikami, jak: „życzliwość” prowadzącego, gotowość do zawierania kompromisów co do zaliczeń, przyznawanie oceny dostatecznej za samą obecność na zajęciach (*sic!*) itp., czy spolegliwość w egzekwowaniu wymagań. Członkowie Zespołu zaproponowali ewentualną modyfikację kwestionariusza ewaluacyjnego, m.in. poprzez wprowadzenie dwóch obszarów poddawanych ocenie: profilu dydaktycznego prowadzącego zajęcia (zaangażowania, przygotowania merytorycznego i profesjonalizmu) oraz jego kompetencji społecznych (aby studenci nie odróżniali na przykład nieżyczliwość od bycia wymagającym), a także bardziej rozbudowane kryteria oceniania wykładów (zwłaszcza nie kończących się egzaminem oraz praktyk zawodowych). Wskazano także na konsekwentne stosowanie procedury hospitacyjnej w stosunku do prowadzących zajęcia, których oceny studenckie są jednoznacznie negatywne.

W kolejnym okresie praca Zespołu skupiła się na regulacji formalnej strony funkcjonowania oceny jakości kształcenia w Instytucie - przedyskutowano i opracowano projekt regulaminu oraz harmonogram prac Kierunkowego Zespołu ds. Oceny Jakości Kształcenia oraz skierowano te projekty pod obrady Rady Instytutu Pedagogiki. Na posiedzeniu plenarnym Zespołu w dniu 18 listopada 2015 r. oba dokumenty zostały poddane dyskusji i po dokonaniu uzupełnień zostały zaaprobowane jako projekty dla Rady Instytutu Pedagogiki. Ustalono następujące zadania oraz planowany harmonogram ich realizacji w roku akademickim 2015/2016:

- Ocena stopnia osiągnięcia zakładanych efektów kształcenia na wszystkich rodzajach zajęć dydaktycznych oraz w ramach praktyk pedagogicznych na każdym etapie kształcenia, w tym w procesie dyplomowania;

- Ocena poprawności metod i form weryfikacji osiągniętych przez studentów efektów kształcenia na każdym etapie kształcenia i wszystkich rodzajach zajęć dydaktycznych, w tym zapobiegania plagiatom i ich wykrywania;
- Ocena wykorzystania wyników monitoringu losów zawodowych absolwentów kierunku pedagogika do oceny przydatności na rynku pracy osiągniętych przez nich efektów kształcenia;
- Wnioski wynikające z oceny nauczycieli akademickich dokonywanej przez studentów w ocenie jakości kadry naukowo-dydaktycznej;
- Ocena zasobów materialnych, w tym infrastruktury dydaktycznej i naukowej oraz środków wsparcia dla studentów;
- Ocena dostępu do informacji o programie i procesie kształcenia na kierunku pedagogika;
- Ocena obsługi studentów, doktorantów, nauczycieli akademickich oraz innych osób biorących udział w procesie kształcenia na kierunku pedagogika.

Należy zaznaczyć, że zaplanowane działania zostały zrealizowane częściowo, co należy uwzględnić w planach pracy Zespołu w roku akademickim 2016/2017.

W okresie sprawozdawczym odbyło się trzecie plenarne posiedzenie Zespołu w dniu 8 czerwca 2016 r. Dokonano na nim wyboru zastępcy Przewodniczącego Zespołu, którym została dr Maja Piotrowska oraz sekretarza Zespołu, którym została Prof. UWr dr hab. Barbara Jędrychowska. Merytoryczną część posiedzenia poświęcono ocenie jakości kształcenia przez studentów Instytutu, a w szczególności:

- przedyskutowano zagadnienie reprezentatywności ocen studentów dotyczących zajęć oraz prowadzących je pracowników oraz kwestię konsekwencji studenckich ocen (zarówno negatywnych, jak i pozytywnych) w odniesieniu do ocenianych pracowników;
- zwrócono uwagę na brak symetryczności i progresywności skali ocen, jaką mają do dyspozycji studenci;
- wskazano na niejednoznaczne lub dyskusyjnie sformułowane kategorie oceniania a także zależność między rzeczywistym angażowaniem studentów w proces dydaktyczny a ich oceną jakości kształcenia.

W toku prac Zespołu sformułowano także następujące wnioski:

- konieczność ustalenia jednoznacznych zasad reprezentatywności ocen studentów;
- potrzebę zachęcania studentów do oceniania przeprowadzonych zajęć, z jednoczesnym akcentowaniem anonimowości oceniających i znaczeniu ewaluacji dla procesu dydaktycznego

i jego jakości;

- wdrożenie procedury wyjaśniania przyczyn powtarzających się opinii negatywnych studentów;

- w przypadku opinii bardzo dobrych - uwzględnienie możliwości nagradzania wyróżniających się pracowników;

- uporządkowanie skali ocen;

- przeformułowanie niektórych kategorii poddanych ocenie. Niejednoznaczność lub niewłaściwe sformułowanie wskaźników (np. „życzliwość prowadzącego”, polecenie zajęć innym studentom) nie tylko utrudnia obiektywizację oceny, ale też nie ma związku z jakością kształcenia;

- włączenie w ankietę ewaluacyjną pytania o ocenę przez studenta własnego zaangażowania w zajęcia i uzyskane efekty kształcenia;

- wyjaśnienie dostępności studentów do sylabusów – dopiero na tej podstawie mogą oni oceniać, czy realizowany jest program i treści kształcenia.

- włączenie do ankiety ewaluacyjnej opinii studentów o pracy instytutowego sekretariatu oraz dziekanatu.

Zespół poddał także pod dyskusję:

- problem roli doktorantów w realizacji jakości kształcenia na kierunku w związku z przypadkami wyznaczania doktorantom zajęć nie związanych z obszarem ich pracy naukowej, ani nie wynikających ze specyfiki Zakładu, w którym funkcjonują;

- ograniczony dostęp studentów do pracowni komputerowej.

Przewodniczący Zespołu

dr hab. Wiktor Żłobicki, prof. UWr

Wrocław, 28 października 2016 r.